

ten, niettegen-
derk aan candi-
dort en reeds
overtreft. Wan-
staande voort-
studie in de theo-
ren, en zoowel
bovendien nog
dan wordt deze
tegenoverwerk-
de gelden, die
ten uitgeven,
uitgaven voor
litterarische en
jaar 13 000,
et theologisch
sterdam bijeen
uitgegeven; dus
e hoog men nu
alsaan, die aan
zal worden
ding zoowel wat
wat de uitgaven
niet normaal is.
out hierin, dat
al hoogleraren
onderhouden,
sonder dat het
ge wesenlijke
ten uitnemende
den opgericht,
eds zoo lang
daarmede aan
Theologische
olgis-he facul-
gebondenheid
niet verschil in
pleiding tot be-
noopt, zal van
poging worden
to te verbreken.
theeft getoond,
niet behoefte
te meer klem
erfomderden,
op theologisch
aan, om op ver-
faculteiten aan
te zijn. Met
loot te zorgen,
aanleg ook in
eren gaan. En
en, voordat de
stichting eener
ang heeft ge-
lijkheid dezer
l van meening.
geijverd door
s. En waar de
e eerste plaats
ar moge door
de Vrije Uni-
steld, ook aan
enden te vol-
ding der niet-
de Vrije Uni-
echter noodig
reer christelijke
erfaring met
opgedaan, een
al wanneer ze
van ons land,
e Utrecht felt
stedelijk gym-
eldt hetzelfde,
van het Gere-
e gymnasium
ymnasium heb-
ont toch reeds
de lijk, toch een
n kinderen niet
ze christelijke
inner het ge-
der openbare
r we in Prof.
aetdagoo bed-
door hem ge-
den verwacht.
daarom wel
n, of thans de
hand aan den
euwe wet op
antieele steun
ia verzekerd.
grootte steden
taatsgymnas-
richt, kan van
id uitgaan op
mstige leiders
it van dit
s niet uitslui-
goede. Het
uitgangspunt
niet aller
ij voort het
breuke sloeg,
staat niet in
n. Maar we
genoeg om
e Universiteit
vloeyd te ver-
schen Groen
egenover de
gsprofessoren
verdeelt ook
ten we voor
agostisch het
stet juiste en
ening te hou-
r sympathie
t. Maar des
at na de ge-
nderwijs, die
illingsprofes-
de minste
t hulpmiddel
gymnasium,
ts, wanneer
ademie niets
an wat als
Indien ge
ook, dat de
leiding uwer
gaat ge voor
ge uw zonen
ekenden en

meeslepende invloed, die van de ma-
terialistische of humanistische wetenschap
uitgaat, wanneer ge daartegen geen tegen-
weer in christelijke hoogleraren hun biedt.
We hebben noodig, broodnodig, een Chris-
telijke, een geloovige wetenschap. Niet
alleen een christelijke theologie, maar even-
zeer een christelijke rechtsgeleerdheid, een
christelijke philologie, een christelijke natuur-
kunde, een christelijke medische wetenschap.
Over dat punt bestaat geen geschil. Zoo-
wel de fractie Hoedemaker als de groep,
die de leiding van Prof. Visser volgt,
gaat hierin met ons accoord. Zelfs de
ethische theologie, — haar geestelijke vader
Dr. Chantepie de la Saussaye heeft het
besiedel dat iemand in zijn dagen ver-
tolkt — roept om een „geloovige weten-
schap“. Moge daarom spoedig een krach-
tige actie ontstaan, die van *worden tot*
doen leidt. Onzerzijds zal zulk een actie
met vregde worden begroet.

En eindelijk, voor versterking van den
Christelijken invloed vooral in de meer be-
schaafde kringen van ons volk is noodig,
dat de christelijke elementen zich nauwer
aaneensluiten en elkander beter leeren ver-
staan. Toen onlangs met het oog op de
aanhangige revisie van Art. 36 het plan
geopperd werd om door saamspreking met
broeders uit de Hervormde Kerk tot zekere
eenaheid van gedragslijn te komen, hebben
we daartegen bedenking geopperd, omdat
elk mandaat over en weer hertoe ontbrak.
Maar op zichzelf lacht het denkbeeld om
niet langer elk onzen eigen weg te gaan,
maar een punt van ralliement te vinden,
ons zeer aan. Menig schijnbaar geschilpunt
zou bij nadere saamspreking allicht weg-
vallen of tot ware proporties worden terug-
gebracht. Op velerlei gebied, waar saam-
werking mogelijk en gewenscht is, zou over
en weer steun kunnen worden geboden.
Persoonlijke ontmoeting zou waardeering
wekken, waar persedeat zoo licht tot ver-
wijdering aanleiding geeft. Niets is droever,
dan dat in ons kleine land de kerkelijke
breuk zoo diepe kloofe trok tusschen zonen
van eenzelfde huis. We loopen daardoor
gevaar, steeds verder van elkander af te
raken, steeds meer antithetisch tegenover
elkander te gaan staan en zelfs daar een
antithese te gaan zoeken waar geen anti-
these is. Zoo wordt veel van onze beste
kracht versplind om broeders te bestrijden,
terwijl de hoofdaanval toch niet tegen elkan-
der, maar tegen den gemeenschappelijken
vijand dient gekeerd.

Terstond na 1886 kon van samenwerking
kwalijk sprake zijn. Toen was het een ge-
vecht van man tegen man, en in dien strijd
om het beginsel mocht geen kamp worden
gegeven. Maar die strijd is in hoofdzaak
ulfgestreden; de posities zijn over en weer
ingenomen; een beslissende slag wordt nu
niet meer geleverd. Zou de tijd dan niet
zijn aangebroken om met wederzijdsche
erkenning van wat trots het kerkelijk vraag-
stuk in den wortel der Gereformeerde be-
lijdenis ons saambindt, te zoeken naar per-
soonlijke aanraking, naar bespreking van de
gewichtige vraagstukken op staatkundig,
kerkelijk en maatschappelijk terrein, ten
einde zoo mogelijk tot samenwerking te
komen voor dat ééne doel, dat als heilig
ideaal ons allen voor oogen staat, om de
Gereformeerde beginselen in ons volksleven
te handhaven en te ijveren voor de eere
onzes Gods.

uit de Pers.

De Wet op het Lager Ouderwijs dwingt tot
vorming van Beroepsraden, die gescheiden in
schoolakten te berechten zullen hebben. Over
de wijze waarop deze beroepsraden moeten
gevormd worden, schrijft *De Sikkel* het volgende
in *Hollandia* :

Een zegen, die van de Schoolwet-Kuyper voor
onze Christelijke Scholen uitgaat, is ook de wettelijke
verplichting tot waarborging van de rechts-
bestuur der onderwijzers.

Dit is een wettelijke verplichting, die wij ook
voor de organisatie van heel het maatschappelijk
gemeenschapsleven voors aan. Zou het vrij initiatief
der maatschappelijke groepen in gebreke blijft,
moet de Overheid dwingend verplichten tot rege-
ling van rechtsverhoudingen tusschen partijen door
een behandelend der partijen zelf.

Een juist omdat de Schoolwet-Kuyper de Anti-
revolutionaire beginselen eerbiedigt, dwingt zij
lij tot de waarborging der rechtspolitie nu tegelijk
enigermate tot het formieren van *schoolkringen*,
en zoo tot het opkomen van een vrij Schoolver-
band, d i e reeds lang had moeten zijn.

Een getal van *minstens twaalf scholen* moeten
naar den wettelijken eisch samenwerken tot in-
stelling van een Raad van Beroep. De *Besturen*
dier scholen moeten daartoe samenkomen en
kiezen drie onafhankelijke mannen die buiten de
Schoolbesturen staan, om als leden van den Raad
van Beroep op te treden. En de *Onderwijzers* van
deze zelfde groep Scholen komen daarna samen
en kiezen eveneens een drietal mannen, die geen
onderwijzers zijn, tot leden van den Raad van
Beroep. De zes gekozen Beroepsraden kiezen daarna
een zevende tot Voorzitter. En zoo is dan de *Raad*
van Beroep voor zulk een groep Scholen gecon-
stitueerd.

De vrije Scholen zijn door de Wet tot de in-
stelling van dezen Beroepsraad verplicht. De rijks-
subsidie hangt er aan.

Toch zou het zeer jammer zijn, indien de school-
besturen deze verplichte handeling slechts als een
doode formaliteit beschouwden.

De Wet had ook eenvoudige van regeringswege
Beroepsraden aan onze Scholen kunnen opleggen.
Dan hadden die Scholen er niets aan te doen
gehad en waren zij niet in gevaar gekomen voor
de subsidie; maar dan ware ook de handeling der
Schoolbesturen achterwege gebleven, die thans een
begin van een *vrij Schoolverband* in het leven
roept naar den eisch van de Souvereiniteit in
eigen kring.

Bestond het vrij Schoolverband reeds voor onze
Christelijke Scholen, gelijk reeds lang bestond,
dan ware thans de spontaan nieuwe formering van
Schoolkringen overbodig. Die kringen bestonden
dan reeds; zij hadden dan reeds lang een Beroeps-
raad; en zij behoefden dan thans hun Beroepsraad
slechts naar den eisch der wet aan de Regering
te melden.

Nu bestaan er wel groote Vereenigingen in ons
vaderland, als „Christelijk Nationaal“, waarbij vele
Scholen „aangesloten“ zijn; maar deze Scholen
hebben daarmee nog allerminst een werkend vrij
Schoolverband. Die Vereenigingen vertegenwoordigen
een vroeger tijdsperk. Zij zijn de moeders,
wier zonen thans volwassen zijn.

Ook de „Schoolraad“, die ongetwijfeld meer be-
doelde de Scholen zelf corporatief te laten gelden,
kwam niet ver boven een landbestuur voor
Christelijke Scholen uit.

Het is dan ook jammer, dat de Schoolraad zich
thans weer gedrongen gevoeld heeft, om in het
belang der Scholen die anders soms sloffig worden
blijven, de zaak der vorming van den Beroepsraad
voor de Schoolbesturen waarlijk weer in handen
te nemen. Het samenkomen van Scholen in een
eigen vrij Schoolverband wordt hierdoor weer be-
langrijk tegengehouden. De slaperigheid duurt
voort. En onze Scholen die niet tot *eigen actie*
komen, zullen of versuipen of de tering krijgen.

Het komt ons veel beter voor, dat vrije Chris-
telijke Scholen in een sympathieken lokalen kring
van 15 à 20 samenkomen en samen een eigen
vrijen Beroepsraad kiezen, waardoor de aansluiting
bij den Schoolraad overbodig wordt.

Men zal dan, in eigen kring zelfstandig s men
komende, aanstonds iets gevoelen van de beteke-
nis en de mogelijkheid van een eigen *vrij School-*
verband.

Zoodanig vrij Schoolverband is voor de ontwik-
keling en de toekomst de vrijheid en de kracht
van onze Christelijke Scholen en van heel ons
Christelijk Onderwijs, van heel ons Christelijk
Schoolwezen van het grootste gewicht. Staan de
Scholen vrij en zelfstandig in een eigen verband,
dan formieren zij een eigen stand „of staat“ in
ons vaderland, een eigen maatschappelijke groe-
pering in ons volk, die zich geheel naar eigen
levenswet ontwikkelen kan, en die vrij en machtig
zal zijn in ons volksleven.

Hetzelfde wat wij met de organische A beide
organisering bedoelen, waardoor *de Arbeid* als
organische gemeenschap, onder het evenwicht van
belangen en gewaarborgde rechten vrij en machtig
zal worden tegenover het Kapitaal, en tot volken
bloel van eigen wezen in het volksleven en in het
volkerenleven geraken zal, — datzelfde bedoelen
wij met en voor het Christelijk Schoolwezen door
het vrij Schoolverband.

Het ééne verklaart hier het andere.

En het ééne werkt hier door het voorbeeld, dat
in andere verhoudingen op eigen wijze na te volgen
is, het andere ook sterk in de hand.

Zoo het beeld van *vrije maatschappelijke orga-*
niserings, die, onder de wacht der Overheid,
waarlijk vrijheid eerbiedigt en eenheid en gemeen-
schap erkent, in kring na kring doordringt en
door den menschenlijken geest ontschelden wordt
als *de ware vrije en schone levensgevoering*,
die en het vrije volksleven en de Overheid voor
de toekomst redden zal, — dan wordt de bloei,
die thans Staat en Maatschappij beklemmt, gebroken,
en dan werkt het beginsel van *vrije maatschappelijke*
organisering onder bepaalde waarborgen
van recht in elke richting door.

Nu reeds kunnen de samenkomsten van School-
besturen eenzijdig en van Onderwijzers anderzijds
als eigen groepen, die samen één *Beroepsraad*
formieren, het beeld der formering van den
Vakraad of het *Vakrecht* voor de Industriële
kringen doen uitkomen, waar het immers in de
Arbeidsgemeenschap der Bedrijven juist ook tot
vrije beschrijving en waarborging van rechts-
politie komen moet.

De lokale kringen van Scholen, die zich thans
spontaan formieren voor het kiezen van een Be-
roepsraad en waardoor zoo zienderoog in een strek
een begin van vrij Schoolverband opkomt, dat
naar meerder samenkomsten en naar nader gemeen-
schappelijk overleg over de zaken der scholen de
begeerte opwekt, — formieren zich thans eenig-
ermate *willekeurig*.

Dit dreigt in de toekomst allerlei bezwaar mee
te brengen.

Niet zozeer met het oog op de Beroepsraden.
Over drie jaar is het terrein te overzien en is wat
thans geheel vrij opkomt en in die vrijheid juist
het teken van nieuw leven draagt, wel te snoeien
en op te binden, naardat het noodig zal blijken.

Besluiten echter, gelijk gewenscht is, de kringen,
die thans als vrij Schoolverband opkomen, en die
zich allicht daarvan aanstonds enigermate bewust
worden, om hier verbandachtig leven tot zijn recht
te laten komen, in *vaste vergaderingen* tot gemeen-
schappelijke overleggingen over de Schoolzaak,
die thans met ernst voortgebracht moet worden, —
dan zullen ze, zoo te gezond zijn, al zeer spoedig
ook *als kringen* elkaar moeten zoeken en in ver-
band moeten treden. Er moet, — dit staat nu
reeds voor veler oog in helder licht, — er moet
een vrij Schoolverband komen, dat lokaal en pro-
vinciaal opkomt, en over heel het land in eenheid
doorwerkt. Geheel op de manier van het histori-
sche kerkverband in ons gezegde vrije Nederland.
Niet een Vereeniging of Genootschap met een op-
permachtig landsbestuur, maar een Verband van
Vrije Scholen, zoo, dat de *vertegenwoordigers* van
de vrije lokale kringen, naar goede beschreven orde
provinciaal en nationaal opkomend, de zaken be-
slissen en uitvoeren.

Zoo wenschen wij het, en niet anders. Zóó is het
naar den eisch van het organische leven. Zóó
alleen worden de vrije Scholen tot de de de de
toekomst bekwaam. Zóó alleen is het in overeen-
stemming met het Calvinistische beginsel der Sou-
vereiniteit in eigen kring. Zóó alleen is het Neder-
landsch, nationaal, Christelijk-nationaal en Gerefor-
meerd tegelijk.

Maar juist omdat het zóó komen moet, mogen
en moeten wij er thans op bedacht zijn, dat we
niet in het lokale spontaan formieren van kringen
zoo sorgeloos en onbetuigd opkomen, dat later
niemand meer kans ziet, om uit de veelzijdigheid
tot de eenheid te geraken.

In een land, waar het volk pas opkomt, gaat
dat wel zoo. Daar wassen de groepjes op als in
een oerwoud, als in de vrije vlakten van Zuid-
Afrika. Men moet dan later maar zien, wat men er
van maak; — indien niet de uitlander troepje na
troepje afsnakt; — en waarachtig voorbeeld
van vrijheid onder verstand.

Het is ook hier als in de sociale actie op Indus-
trieel gebied. De troepjes, die op eigen handje
willen beunhazen in plaats van de eenheid van actie
ten bate der rechte Arbeidsorganisering naar Gods
ordinantie te zoeken, zijn tot de overwinning on-
bekwaam, en laten de vrijheid verongelukken.

Maar wij, Nederlanders, zijn toch niet van van-
daag of van gisteren. Wij hebben vaders gehad.
Wij hebben onze eeuw van kracht gehad. Wij heb-
ben een opvoeding gehad. Wij hebben ook in onze
Christelijke Scholen reeds een historie. En we heb-
ben in allerlei groepering, waarmee we thans ver-
leggen zitten, behoorlijk leergeld betaald.

Daarom moet er *thans* discussie komen en zoo
mogelijk beslissing over enkele gewichtige punten,
die ons vrije Christelijke Schoolverband raken,
opdat we thans eens bewust werken.

Wij spreken hierover een volgend maal nader.

Thans echter roepen we reeds in alle beschei-
denheid willen adviseren, dat men toch in het
formieren van zijn kringen voor de verkiezing van
een Beroepsraad ook niet geheel willekeurig tewerk
ging, maar een zekere orde hield en zekere *grenzen*
koos, door bijv. samen te komen als de scholen,
die tot éénzelfde district van „Christelijk Nationaal“
behooren. Wil men in zulk een district meer
speciaal als een eigen groep Scholen samenkomen,
die een zelfde Belijdenis of grondslag in haar Sta-
tuten hebben, of een eigen type vertegenwoordigen
— dit is geen bezwaar, maar eer verstandig. Zoo
men echter slechts met enig kader voor het gehele
land rekening houdt. Wij noemen daarom de dis-
tricten van „Christelijk Nationaal“, niet omdat
deze Vereeniging enige oppermacht in het School-
verband moet hebben, maar eenvoudig omdat hier
bekende *begrensd* brengen gegeven zijn, die ook
in ander opzicht aan het opwassen van het vrij
Schoolverband ten goede kunnen komen.

Ook bij het opkomen van het vrij Schoolverband
zal de gezegde vereeniging „Christelijk Nationaal“
nog een belangrijke taak behouden, waarover te
spreken valt. De taak van het Schoolverband wordt
echter een *eigen* taak, die *niet* door „Christelijk
Nationaal“ te verrichten is, noch door Unie, noch
door Schoolraad, maar door alle Christelijke Scholen
samen, en door deze alleen.

Wij moeten echter beginnen met ons te groepeer-

ren als Schoolkringen. En dan zoeken men die
groepering binnen een bepaald district van Chris-
telijk Nationaal, of door samenvoeging van twee
districten. Komt in een district twee groepen op,
bijv. meer bepaald „Gereformeerde“ of „Christelijk
Nationaal“, en die van type „Christelijk Volks-
onderwijs“, dat hindert niets. Zoo men slechts gelijke
kringen houdt.

Ook ons komt het voor, dat vorming van
Beroepsraden in kleinen kring beter is dan
aansluiting van alle Christelijke Scholen aan den
Schoolraad.

Vooreerst, omdat te veel centralisatie altijd
gevaarlijk is en enkele mannen met werk over-
laadt. En ten tweede, omdat in beperkten kring
veel beter kennis kan worden genomen van
allerlei lokale omstandigheden, die tot juiste
beoordeeling van het geschil veel bijdragen.

Het zuiverst zou de zaak o. i. loopen, indien
nevens de lokale Beroepsraden een soort van
hof van appel bestond, dat *centraal* was, Eene-
zijdig had men dan al het voordeel, dat de
lokale kennis van districts-beroepsraden me-
brengt, en anderzijds was men gewaarborgd,
dat bij onjuiste beslissing beroep op een hooger
college openstond, dat meer formeel juridisch
zou te werk gaan. Intusschen, nu de Wet deze
veiligheidsklep niet toestaat, behoort men het
beste te nemen wat men krijgen kan, en dan
schijnt ook ons de districts-beroepsraad de
veiligste weg.

Officiële Berichten.

Kort verslag der vergadering van de
classis Dordrecht, gehouden 26 Oc-
tober 1905.

Ds. De Jonge, naar toerbeurt praeses, opent
de vergadering; hij laat zingen Ps. 119: 9, leest
1 Cor. 13 en gaat voor in het gebed.

Daarna spreekt hij een woord van welkom
tot Ds. W. W. Meijnen en zegt dank aan de
D.D. Hagen en Schouten, dat zij in onze classis
gebleven zijn.

Hij benoemt de D.D. Mulder en Schouten
tot het raderen der credentia; wijst Ds. Hoek
aan als assessor en Ds. Pol tot scriba.

De notulen worden gelezen en na enkele
vragen goedgekeurd.

Ds. Schouten rapporteert, dat alle kerken
aanwezig zijn, behalve Bolnes en Nieuw Lek-
erland; dat Brussel twee onderlingen heeft
gedeputeerd en Strijen en Puttershoek benevens
den dienaar, een ouderling, een diaken.

Russel deelt mede dat Ds. Wolff ongesteld
is, terwijl Strijen en Puttershoek zich beroepen
om den batenoot.

Daarna bedankt de praeses de commissie tot
nazien der credentiebrieven en constitueert deze
vergadering.

Ds. Vonckenberg rapporteert namens deput.
tot revisie van het percentage en geeft het
procent voor de onderscheidene kerken op.
Ridderkerk protesteert tegen de verhooging;
deputaten zullen een weg zoeken om dit tekort
om te slaan over de 4 grootste kerken.

Ds. Sleeswijk-Visser rapporteert over de kerk
visitatie in de Lagewaard en de kerk van
Dordrecht.

Ds. Hoek vraagt namens zendings-deputaten
machting der classis om met Rotterdam te
onderhandelen, inzake een reservepredikant,
welke na breede discussie toegestaan wordt.

De broeders van Nieuw-Lekkerland, gelijk
ook die van Bolnes, zijn thans ter vergadering
gekomen. Ds. Sleeswijk-Visser brengt nogmaals
het rapport van de visitatie in Nieuw-Lekkerland
ter sprake, waarover enkele inlichtingen worden
verstrek.

Het verzoek van Antwerpen, om in alle
Kerken der classis een collecte te houden en
een gelijktijdig verzoek te richten tot andere
classen, tot het verkrijgen van een ander gebouw
voor de kerkelijke samenkomsten, wordt met
warmte ontvangen en toegestaan; het adres
voor de ingezamelde gelden is: Ds. de Jonge
te Dordrecht.

Bij de rondvraag naar art. 41 ontvangt een
drietal kerken advies in tuchtafen; de gevraagde
inlichtingen worden gegeven en de medede-
lingen geaccepteerd.

Besloten wordt op de missive van den Quaes-
ter der generale kas van Em. pred. wed. en
weezen, waarvan hij mededeelt, dat hij voor-
stelt naar niet meer het geld zal voorschieten, verder
niet in te gaan, maar deze zaak op de a.s.
Particuliere Synode ter sprake te brengen.

De begroting wordt naar de ingetomen aan
vragen vastgesteld.

De wenschelijkheid van een ander splitsing
der classes, die behooren tot Zuid-Holland ten
Zuiden, wordt uitgesproken en voorkeur gegeven
aan eene te vormen classis Biland IJsselmonde.

Tot deputaten der Particuliere Synode die in
Januari zal gehouden worden, worden gekozen:
D. D. Vonckenberg en Douma, primi en D. D.
Sleeswijk-Visser en de Jonge, secundi; onder-
ling Pijl en Dubbelman primi en Dicke en
Klootwijk secundi.

De vacaturebeurten worden aldus geregeld:
Bolnes 11 Februari Ds. Mulder.
Molenaarsgraaf 16 Dec. Ds. Vonckenberg, 14
Jan., Ds. Sleeswijk-Visser, 18 Febr. Ds. Knoll.
Puttershoek 16 Dec. Ds. Heidema, 7 Jan.
Ds. de Jonge, 28 Jan. Ds. Hoek, 18 Febr. Ds.
Douma.

Rospende Kerk is Zwijndrecht.

Ds. Bos sluit met dankzegging na het zingen
van Ps. 72: 11.

Namens de classis,
Ds. Pol, Scriba,
H. G. de Jonge, Praeses.

Kort verslag van de vergadering der
classis Gorinchem, op 2 Novem-
ber 1905.

1. Ds. Hulstijn opent de vergadering. Na
het zingen van Ps. 32: 1 en gebed, wordt ge-
lezen Psalm 32.

2. De credentiebrieven worden in orde be-
vonden; aan 2 diakenen wordt keurstem verleend.

3. In het moderamen nemen zitting: als
praeses Ds. Hulstijn, als scriba Ds. Haspers,
als assessor Ds. Jonkers.

4. Lezing der notulen. Deze goedgekeurd.

5. Hardinxveld's kerk wordt de komende 9
maanden toegezegd de som van f 75, en de
classis, bijdrage voor de emerit. kas der kerk
van Giesendam A met f 100 verhoogd.

6. Na eenige bespreking omtrent het voorstel:
„De classis Gorinchem besluite inzake den Zen-
dingsarbeid zich aan te bieden aan de kerken
van Rotterdam, ten einde die kerken in hun
zendingswerk te steunen; in het bijzonder met
het oog op een uit te zenden theselen mis-
sion dienaar des Woords“, wordt besloten,
advies in te winnen bij de deputaten van de
generale kas voor de zending, en op de volgende
classis op de zaak terug te komen. In beginsel
verklaart de vergadering zich voor deze zaak.

7. De korte notulen van den scriba zullen
voortaan voor het inleiden der vergadering
worden gelezen.

8. Benoemingen vinden plaats. Voor Asperen
aangewezen Ds. Haspers en Ds. v. Diemen;
voor Leksmond Ds. Vos en Ds. Jonkers; voor
Noordeloos Ds. v. d. Vlies en Ds. Kapteijn;
voor Schoonewoud Ds. Hulstijn en Ds.
Reijnders.

10. 't Voorstel: „De classis geve een kerkblad
uit“ wordt aangehouden tot de volgende ver-
gadering.

11. Rondvraag Art. 41 D. K. O. levert niets
bijzonders op.

12. Ds. Haspers sluit met dankzegging.
Namens de classis,
Hardinxveld.
Ds. H. HASPERS.

Buitenland.

Ergeland. Saamwerking van kerken.
Zooel in Amerika als in Engeland wordt er
geijverd voor eene nadere aaneensluiting der
kerken, of liever voor de saamwerking van ver-
schillende kerken voor een en hetzelfde doel.
In November van dit jaar wil men te New-York
een „Inter Church Conference“ houden, om te
beraadslagen over de vraag, hoe de kerken
hebben te arbeiden om Christelijke beginselen
te doen gelden bij de oplossing van nationale
en sociale vraagstukken. Men wil daar handelen
over het fabriekswezen, matigheid, onderwijs,
wotingen, internationale arbitrage en over vele
andere zaken. Reeds hebben een aantal kerken,
die te samen een 18 miljoen leden tellen, hare
medewerking toegezegd.

Sommigen rechtvaardigen komt deze vergade-
ring wel wat veracht voor, omdat zij vermoed-
den dat zij dienen moet om de grenzen der
verschillende kerken te verhuiven, terwijl de
moderen er boos over zijn, omdat de Unitari-
en niet tot haar werden uitgenoodigd. Het
komt ons, als de conferentie veel nut kan
afwerpen, als ze bijv. de zaak van het huwelijk en
de echtscheiding ernstig bespreekt en de resul-
taten der bespreking gebracht worden voor de
wetgevende machten in de nieuwe wereld.

The Examiner, een Engelsch blad, bespreekt
de vraag waarom er voortdurend strijd zou
moeten bestaan tusschen de vrije kerken en de
Anglicanische kerk. De vijand is toch
voor de poorten, als zij nog niet binnen de
vesting gedrongen is; de grondslagen van het
geloof worden ondermijnd; het opkomend
geslacht groeit in onverschilligheid omtrent
den Godsdienst op, en indien het ooit noodig
was om al de krachten te vereenigen in den
grooten kruistocht tegen de zonde, dan is het
wel in den tegenwoordigen tijd. Terwijl de
kerken twisten, schrijdt de vijand maar altijd
voorwaarts, — zoo betoogt genoemd orgaan.

Het is verbijlnd, dat dergelijke woorden
worden gesproken. Men wijst daarbij op de
bekende samenkomsten te Keswick en Mildmay
waar het mogelijk bleek, dat de belijders van
den Christus, behoorende tot verschillende kerken,
bij elkander komen, om zich te sterken in den
strijd voor het Koninkrijk Gods. Verkeerd achten
wij het echter dat men, zoodat het invloedrijke
blad *The Christian* voorstaat, zich vereenigen
zal op de belijdenis van de Godheid van Christus.

Immers, dan zal men ook de Roomschege-
zinden tot de vergaderingen moeten oproepen,
dat niet ligt niet in het plan. Zelfs schijnt men
de Ritualistische Anglicanen niet tot medewer-
king te willen oproepen. In elk geval blijkt
uit het feit dat men saamspreken wil, hoe het
gevoeld wordt, dat de kerken groepen zijn
togen den wassenden stroom van het ongelooft
een dam op te werpen.

Van den Revival in Wales en andere streken
verneemt men den laatsten tijd geheel niets.
Het scheen een wijle alsof door deze opwekking
de kerkmuren zoo niet afgebroken, dan toch
zeer verlaagd waren.

Gemengd Nieuws.

In Engeland wordt door velen met belangstelling
een boek gelezen, dat tot titel draagt: „Met de
pelgrims naar Mekka“. Dit boek is daarom merkwaa-
rdig, wijl het geschreven is door een Mahomedaan
van groote ontwikkeling die zich naar Mekka
begaf om daardoor „Hadje“ te worden. De schrij-
ver beschrijft daarin Mekka gelijk het gezien wordt
door de sympathieke oogen van een „geloovige“.

Anderen beschreven Mekka terwijl zij hun leven
waagden door zich als Mahomedaan voor te doen,
maar de schrijver die wij op 't oog hebben, is een
echt Mahomedaan, die door vromen ijver werd
gedreven een bedevaart naar Mekka te onderne-
men. Daarom is het van zooveel betekenis, van
meer de schrijver geen goed woord over de priester-
laai hooren, die hij van onverbeterlijke onwet-
tenheid beschuldigt. Hij toont zich verontwaardigd
over het bijgeloof dat zich te Mekka openbaart
en deelt mede hoe hij volksmenigten gezien heeft
die als wilde dieren vochten en waarbij men elken-
der dood trapt. Zelfs midden onder het verrichten
van heilige ceremonies hadden er bloedige gevech-
ten plaats, die gevolgd werden door schieten.
Gedurende den pelgrimtocht werd er gelogen en
bedrogen, en het ergste van alles was, dat slacht-
offers van de cholera onder eenige verzorging
achtergelaten werden, en dus zonder eenigen bij-
stand van menschen moesten sterven. Zij die zoo
gaarne op eken van „vergelijkenden Godsdienst“
die in alle religies iets goeds vinden, moeten
het verhaal van het Mahomedanisme in de prak-
tijk, beschreven door Hadje Khao, lezen.

In het jongste jaarverslag van het „Britsch en
nederlandsch Bijbelgenootschap“, staat vermeld
dat de Bijbel het laatste jaar in twaalf nieuwe
talen is overgezet. Hierdoor werd het aantal talen
waarin de H. Schrift wordt gelezen en gepredikt,
op 350 gebracht. Het genootschap verspreidde 6
miljoen exemplaren der Schrift of van geleeten
daarvan.

Het *Allgemein Missionstijdschrift* schrijft: „Het
schijnt niet genoeg bekend te zijn, dat onder de
voornaamste Japanische generaals mannen van Chr.
belijdenis zijn. Generaal Koeroki en Okoe zijn
Presbyterianen, die als Christenen een eerste plaats
innemen, en voorbeeld zijn in hun wandel. Admi-
ral Togo is lid der Presbyteriaansche Kerk(?) en de
vice-admiraal Oerorie is onderling in deze kerk. Van
beide wordt gezegd, dat zij veel voor hunne kerk
gedaan hebben.

WINKEL.

Voor Kinderen.

TWEE WEGEN.
XV.
VERKEERD GEZELSCHAP.

Het liep tegen tien uur in den avond toen
de vergadering eindigde. Sommigen gingen in
rijtuig of sieden naar huis, anderen te voet,
doch Gilles merkte op, dat eenigen nog bleven
en natuurlijk wilde hij ook weten waarom.

In een kleinere zaal, dicht bij de groote
waarin de vergadering had plaats gehad, stonden
een aantal tafeltjes en een grooten het midden.
Een aantal kaarsen, die in de lichtkronen

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie).

Geachte Redactie!

Mag ik voor 't volgende een plaatsje vragen
in uw blad? Gasselter Nijveen is in 't laatste
jaarverslag van de Vereeniging Dr. Scheurer's
Hospital op de lijst der achteruitgaande plaat-
sen gezet. Nu is mij de opmerking gemaakt,
dat Gasselter Nijveen dit toch niet heeft ver-
diend, daar 't nog steeds dezelfde som opbrengt
als in de eerste jaren. Om Gasselter Nijveen
in eere te herstellen, deel ik gaarne even mee,
dat 't vroeger verbonden was met Wildervank
onder één algemeen hoofd, Nadat Wildervank